

ORZECZNICTWO TRYBUNAŁU KONSTYTUCYJNEGO ZBIÓR URZĘDOWY

Seria B

Warszawa, dnia 18 maja 2023 r.

Pozycja 167

POSTANOWIENIE

z dnia 5 kwietnia 2023 r.

Sygn. akt Ts 90/22

Trybunał Konstytucyjny w składzie:

Andrzej Zielonacki,

po wstępnym rozpoznaniu na posiedzeniu niejawnym skargi konstytucyjnej J.U. o zbadanie zgodności:

- 1) art. 29 ust. 1 ustawy z dnia 28 lutego 2018 r. o kosztach komorniczych (Dz. U. z 2021 r. poz. 210, ze zm.) w zakresie, w jakim „przepis ten w razie umorzenia postępowania egzekucyjnego na wniosek wierzyciela albo na podstawie art. 824 § 1 pkt 4 ustawy z dnia 17 listopada 1964 r. – Kodeks postępowania cywilnego, skutkuje obciążeniem wierzyciela opłatą stosunkową w wysokości 5% wartości świadczenia pozostałego do wyegzekwowania”, z art. 2, art. 31 ust. 3, art. 32 ust. 1 oraz art. 45 ust. 1 Konstytucji Rzeczypospolitej Polskiej;
- 2) art. 52 ust. 2 ustawy powołanej w punkcie 1 w zakresie, w jakim „przepis ten przewiduje stosowanie przepisów art. 29 do postępowań egzekucyjnych wszczętych i niezakończonych przed dniem wejścia w życie [tej] ustawy”, z art. 2, art. 31 ust. 3, art. 32 ust. 1 oraz art. 45 ust. 1 Konstytucji,

p o s t a n a w i a:

nadać skardze konstytucyjnej dalszy bieg.

UZASADNIENIE

1. W skardze konstytucyjnej wniesionej do Trybunału Konstytucyjnego 22 kwietnia 2022 r. (data nadania) J.U. (dalej: skarżąca), reprezentowana przez pełnomocnika z wyboru, wystąpiła z żądaniem przytoczonym w komparycji niniejszego postanowienia.

2. Skarga konstytucyjna została sformułowana na tle następującego stanu faktycznego: Komornik Sądowy przy Sądzie Rejonowym w K. postanowieniem z 16 kwietnia 2021 r. (sygn. akt [...]) umorzył w trybie art. 824 § 1 pkt 4 ustawy z dnia 17 listopada 1964 r. – Kodeks postępowania cywilnego (Dz. U. z 2021 r. poz. 1805, ze zm.) postępowanie egzekucyjne toczące się z wniosku skarżącej jako wierzyciela oraz orzekł o kosztach postępowania egzekucyjnego.

Skarga skarżącej na to postanowienie została oddalona przez referendarza sądowego w Sądzie Rejonowym w K. postanowieniem z 24 września 2021 r. (sygn. akt [...]).

Po rozpoznaniu skargi skarżącej, rozstrzygnięcie to zostało utrzymane w mocy przez Sąd Rejonowy w K. postanowieniem z 13 stycznia 2022 r. (sygn. akt [...]).

3. Zdaniem skarżącej art. 29 ust. 1 ustawy z dnia 28 lutego 2018 r. o kosztach komorniczych (Dz. U. z 2021 r. poz. 210, ze zm.; dalej: ustawa o kosztach komorniczych) jest niezgodny z art. 2, art. 31 ust. 3, art. 32 ust. 1 oraz art. 45 ust. 1 Konstytucji, ponieważ wierzyciel w sytuacji umorzenia postępowania egzekucyjnego jest obciążany kosztami komorniczymi, pomimo że to dłużnik swoim zachowaniem spowodował konieczność przymusowej egzekucji roszczenia. Opłata naliczana od niewyegzekwowanego roszczenia jest w takiej sytuacji dotkliwą sankcją finansową dla wierzyciela, który nie odzyskał swojej należności i dodatkowo poniósł koszty postępowania, umorzonego z powodów formalnych (a nie merytorycznych). Uzasadniając zarzut niezgodności art. 52 ust. 2 ustawy o kosztach komorniczych z art. 2, art. 31 ust. 3, art. 32 ust. 1 i art. 45 ust. 1 Konstytucji, skarżąca wskazała, że przepis ten jest przykładem zbędnej (niecelowej) regulacji intertemporalnej. W jej opinii zmiany legislacyjne nie powinny prowadzić do pogorszenia sytuacji wierzyciela i obciążenia go odpowiedzialnością za bezskuteczność prowadzonej egzekucji.

Trybunał Konstytucyjny zważył, co następuje:

1. Zgodnie z art. 61 ust. 1 ustawy z dnia 30 listopada 2016 r. o organizacji i trybie postępowania przed Trybunałem Konstytucyjnym (Dz. U. z 2019 r. poz. 2393; dalej: u.o.t.p.TK) skarga konstytucyjna podlega wstępnemu rozpoznaniu na posiedzeniu niejawnym, podczas którego Trybunał bada, czy odpowiada ona określonym przez prawo wymogom.

2. W skardze konstytucyjnej jako przedmiot zaskarżenia wskazano:

– art. 29 ust. 1 ustawy z dnia 28 lutego 2018 r. o kosztach komorniczych (Dz. U. z 2021 r. poz. 210, ze zm.; dalej: ustawa o kosztach komorniczych) w zakresie, w jakim „przepis ten w razie umorzenia postępowania egzekucyjnego na wniosek wierzyciela albo na podstawie art. 824 § 1 pkt 4 ustawy z dnia 17 listopada 1964 r. – Kodeks postępowania cywilnego, skutkuje obciążeniem wierzyciela opłatą stosunkową w wysokości 5% wartości świadczenia pozostałego do wyegzekwowania”;

– art. 52 ust. 2 ustawy o kosztach komorniczych w zakresie, w jakim „przepis ten przewiduje stosowanie przepisów art. 29 do postępowań egzekucyjnych wszczętych i niezakończonych przed dniem wejścia w życie ustawy”.

Wymienione przepisy ustawy o kosztach komorniczych mają następujące brzmienie:

– art. 29 ust. 1: „W razie umorzenia postępowania egzekucyjnego na wniosek wierzyciela albo na podstawie art. 824 § 1 pkt 4 ustawy z dnia 17 listopada 1964 r. – Kodeks postępowania cywilnego, wierzyciela obciąża opłata stosunkowa w wysokości 5% wartości świadczenia pozostałego do wyegzekwowania. Jeżeli jednak wierzyciel wykaże, że przyczyna umorzenia postępowania egzekucyjnego wiąże się ze spełnieniem świadczenia przez dłużnika w terminie miesiąca od dnia doręczenia dłużnikowi zawiadomienia o wszczęciu egzekucji albo z zawarciem w tym terminie porozumienia między wierzycielem a dłużnikiem dotyczącego sposobu lub terminu spełnienia świadczenia, opłata ta obciąża dłużnika. Jeżeli spełnienie świadczenia lub zawarcie porozumienia z wierzycielem nastąpiło po upływie miesiąca od dnia doręczenia dłużnikowi zawiadomienia o wszczęciu egzekucji, obciąża go opłata w wysokości 10% wartości świadczenia pozostałego do wyegzekwowania”;

– art. 52 ust. 2: „Do postępowań, o których mowa w ust. 1 [tj. postępowań wszczętych i niezakończonych przed wejściem w życie ustawy o kosztach komorniczych], przepisy art. 29 i art. 30 stosuje się od dnia wejścia w życie niniejszej ustawy”.

Jako wzorce kontroli skarżąca wskazała art. 2, art. 31 ust. 3, art. 32 ust. 1 oraz art. 45 ust. 1 Konstytucji.

Skarga konstytucyjna została wniesiona na tle sprawy zakończonej postanowieniem Sądu Rejonowego w K. z 13 stycznia 2022 r. (sygn. akt [...]).

3. Trybunał stwierdza, że analizowana skarga spełnia wymogi formalne, gdyż:
- została sporządzona w imieniu skarżącej przez adwokata (art. 44 ust. 1 u.o.t.p.TK);
 - skarżąca wyczerpała drogę prawną (art. 77 ust. 1 u.o.t.p.TK), ponieważ postanowienie Sądu Rejonowego w K. z 13 stycznia 2022 r. (sygn. akt [...]) jest prawomocne i nie przysługują od niego zwykłe środki zaskarżenia;
 - dochowano ustawowego terminu wniesienia skargi konstytucyjnej (art. 77 ust. 1 u.o.t.p.TK), gdyż odpis wymienionego postanowienia został doręczony pełnomocnikowi skarżącej 24 stycznia 2022 r., a skarga została wniesiona 22 kwietnia 2022 r.;
 - określony został przedmiot kontroli (art. 53 ust. 1 pkt 1 u.o.t.p.TK);
 - wskazano, które konstytucyjne prawa i wolności oraz w jaki sposób – zdaniem skarżącej – zostały naruszone (art. 53 ust. 1 pkt 2 u.o.t.p.TK);
 - przedstawiono uzasadnienie sformułowanych przez skarżącą zarzutów oraz stan faktyczny (art. 53 ust. 1 pkt 3 i 4 u.o.t.p.TK);
 - poinformowano o niewniesieniu nadzwyczajnego środka zaskarżenia (art. 53 ust. 1 pkt 6 u.o.t.p.TK);
 - dołączono wymagane załączniki (art. 53 ust. 1 pkt 5 oraz ust. 2 u.o.t.p.TK);
 - sformułowane przez skarżącą zarzuty nie są oczywiście bezzasadne w rozumieniu art. 61 ust. 4 pkt 3 u.o.t.p.TK.

W tym stanie rzeczy Trybunał Konstytucyjny – na podstawie art. 61 ust. 2 u.o.t.p.TK – postanowił jak w sentencji.